CZU: 343.9.02:340.134(100) **https://doi.org/10.59295/rpijn2025.49**

FORMELE DE MANIFESTARE A CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE, PREVĂZUTE DE REGLEMENTĂRILE NORMATIVE INTERNAȚIONALE

BÂLC Mihai Bogdan,
Universitatea de Stat din Moldova,
doctorand,
Școala Doctorală Științe Juridice și Economice
ORCID: 0009-0008-5654-8645

SUMMARY

Organized crime poses a major threat to global security, intensified by globalization, technological progress, and cross-border mobility. Criminal groups are involved in activities such as drug trafficking, human trafficking, money laundering, and cybercrime, transcending national borders and necessitating international cooperation. International regulatory frameworks have established an essential legal framework for combating this phenomenon. The adoption of the United Nations Convention against Organized Crime in Palermo in 2000 marked a crucial moment, providing an operational definition of organized criminal groups and imposing clear obligations on states to criminalize related offenses. At the European level, the European Union has developed a legislative framework to harmonize countermeasures in member states, including through Framework Decision 2008/841/JHA, which established rules for judicial and police cooperation and set up agencies such as Eurojust and Europol. However, the rapid adaptability of criminal groups and the lack of a universally accepted definition continue to pose major challenges to the effective enforcement of these regulations. Technological advances and the link between organized crime and terrorism further complicate international legal responses.

Criminalitatea organizată, calificată drept o amenințare sistemică la adresa ordinii internaționale și a securității globale, a cunoscut o extindere exponențială în contextul globalizării, progresului tehnologic și mobilității transfrontaliere. Grupările infracționale transnaționale au reușit să exploateze lacunele juridice existente, desfășurând activități complexe precum traficul de droguri, traficul de persoane, spălarea banilor și criminalitatea cibernetică, ceea ce a impus necesitatea unor reglementări internaționale concertate. Expansiunea acestui fenomen a fost amplificată în mod semnificativ de procesul de globalizare, de progresul tehnologic și de creșterea mobilității transfrontaliere. În acest context, a fost recunoscută la nivel internațional necesitatea adoptării unor măsuri concertate pentru definirea, prevenirea

și combaterea eficientă a criminalității organizate. Rolul reglementărilor normative internaționale a fost esențial în stabilirea unui cadru juridic comun, care să faciliteze cooperarea între state și instituții în vederea combaterii acestui fenomen.

Istoric, fenomenul a fost asociat cu grupări precum Mafia italiană, Yakuza japoneză și cartelurile din America Latină. Aceste organizații au evoluat în rețele internaționale, adaptându-se la modificările socio-economice și tehnologice. Primele eforturi de reglementare a criminalității organizate la nivel internațional au fost întreprinse în a doua jumătate a secolului XX, odată ce s-a realizat că activitățile acestor grupări depășesc capacitatea de control individuală a statelor și necesită cooperare transnațională.

Una dintre principalele provocări în reglementarea criminalității organizate a fost lipsa unei definiții uniforme și universal acceptate. Diversitatea formelor de manifestare și capacitatea de adaptare a grupărilor criminale au făcut dificilă elaborarea unei definiții exhaustive. Totuși, s-au depus eforturi semnificative prin adoptarea unor instrumente juridice internaționale care au stabilit parametri comuni. Criminalitatea organizată este definită de Grupul ad-hoc pentru Crima Organizată al Uniunii Europene ca fiind prezentă ori de câte ori două sau mai multe persoane sunt implicate într-un proiect infracțional comun, desfășurat pe o perioadă extinsă sau nedeterminată, având ca obiectiv obținerea de putere și profituri. Sarcinile sunt atribuite fiecărui asociat în cadrul organizației, iar activitățile sunt desfășurate prin utilizarea violenței sau a intimidării, prin influențarea mediilor politice, a economiei, a mass-mediei, a guvernului sau a organelor judiciare. De asemenea, controlul asupra unui teritoriu concret este exercitat, dacă este necesar, pentru a facilita comiterea de infracțiuni care, din punct de vedere juridic, pot fi considerate grave. [1]

Noua dimensiune a criminalității organizate a impus concentrări sporite de eforturi S-a constatat că noua dimensiune a *criminalității organizate* a impus statelor necesitatea de a-și intensifica eforturile în vederea combaterii acestui fenomen. În acest context, *Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate* și protocoalele aferente au fost semnate la Palermo, Italia, între 12 și 15 decembrie 2000, de către peste 120 de state membre ale O.N.U. S-a recunoscut că amplificarea și diversificarea *criminalității organizate*, precum și insuficiența măsurilor naționale de combatere, au condus la decizia statelor membre de a-și coordona acțiunile în vederea stabilirii unor instrumente juridice menite să fundamenteze cooperarea

internațională și să intensifice acțiunile de detectare și combatere a acestui fenomen.

Convenția, adoptată de O.N.U. în anul 2000 și intrată în vigoare în 2003, este considerată unul dintre cele mai importante instrumente internaționale în domeniul combaterii *criminalității organizate*. În cadrul acesteia, s-a oferit o definiție operațională a „grupului infracțional organizat", descris ca fiind „un grup structurat de trei sau mai multe persoane, care există de o anumită perioadă și acționează în mod concertat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, pentru a obține, direct sau indirect, un beneficiu financiar sau alt beneficiu material".

Noua dimensiune a „*criminalității organizate*" a determinat statele să își concentreze eforturile pentru combaterea acestui flagel, astfel că, la Palermo, Italia, între 12 și 15 decembrie 2000, peste 120 de state membre ale O.N.U. au semnat Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate și protocoalele anexate. Conștiente de amplificarea și diversificarea criminalității organizate, precum și de faptul că eforturile naționale nu sunt suficiente pentru combaterea acestui fenomen, statele membre ale Organizației Națiunilor Unite au decis să își unească forțele pentru a stabili instrumente juridice care să fundamenteze cooperarea internațională și să permită intensificarea acțiunilor de detectare și combatere a criminalității organizate. Convenția adoptată de O.N.U. a fost ratificată de România prin Legea nr. 565/2002. [2]

Aceasta oferă o definiție operațională a „*grupului infracțional organizat*", descris ca fiind: „*un grup structurat de trei sau mai multe persoane, care există de o anumită perioadă și acționează în mod concertat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, pentru a obține, direct sau indirect, un beneficiu financiar sau alt beneficiu material*".

Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate [3] a fost recunoscută drept un instrument juridic fundamental, care instituie un cadru solid pentru cooperarea internațională, având ca obiectiv combaterea infracțiunilor ce depășesc limitele jurisdicționale ale statelor. Definiția „grupului infracțional organizat" cuprinsă în *Convenția de la Palermo* a fost concepută pentru a acoperi diverse forme de activitate infracțională, adaptabile atât la specificul național, cât și la caracterul transnațional al acestor grupări. Prin această definiție, s-a urmărit acoperirea unui spectru larg de activități, indiferent de structura ierarhică formală sau informală a grupului, permițând astfel includerea diferitelor tipuri de organizații, fie ele strict

ierarhice, fie mai fluide și adaptabile.

De asemenea, Convenția definește expresii esențiale care caracterizează fenomenul criminalității organizate. Astfel, un „*grup infracțional organizat*" reprezintă un grup structurat alcătuit din trei sau mai multe persoane, care există de o anumită perioadă și acționează în înțelegere, cu scopul de a comite una sau mai multe infracțiuni grave sau infracțiuni prevăzute de convenție, pentru a obține direct sau indirect un avantaj financiar sau alt beneficiu material. Prin „*grup structurat*" se înțelege un grup care nu s-a constituit la întâmplare pentru comiterea imediată a unei infracțiuni și care nu necesită neapărat un rol continuu sau o structură elaborată pentru membrii săi. O „*infracțiune gravă*" este definită ca un act care constituie o infracțiune pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate al cărei maxim nu trebuie să fie mai mic de patru ani sau de o pedeapsă mai severă.

Unul dintre obiectivele esențiale ale *Convenției* este de a armoniza legislațiile naționale, astfel încât statele semnatare să fie obligate să incrimineze participarea la grupuri infracționale organizate, să adopte măsuri de prevenire și combatere, precum și să asigure un cadru pentru colaborarea judiciară și polițienească. Prin intermediul acestei *Convenții*, s-a impus obligativitatea statelor de a criminaliza faptele asociate *spălării banilor*, *corupției* și *obstrucționării justiției*, fenomene care sunt strâns legate de funcționarea organizațiilor criminale. Aceste prevederi creează o rețea juridică la nivel internațional, în care fiecare stat joacă un rol esențial în detectarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor care amenință ordinea publică globală.

De asemenea, *Convenția* promovează utilizarea unor tehnici de investigare speciale, cum ar fi supravegherea electronică, interceptarea comunicațiilor și infiltrarea, acestea fiind recunoscute ca instrumente juridice legitime pentru detectarea activităților criminale de natură organizată. Se impune cooperarea între agențiile de aplicare a legii din diferite state, ceea ce permite o reacție coordonată și rapidă la amenințările transfrontaliere. În acest mod, s-a creat un cadru juridic internațional care facilitează schimbul de informații și solicitările de asistență reciprocă între autorități.

Un alt aspect semnificativ constă în consolidarea măsurilor de protecție a martorilor, având în vedere importanța mărturiilor în cazurile de criminalitate organizată. Prin protecția acordată martorilor și colaboratorilor justiției, s-a urmărit încurajarea persoanelor implicate să ofere informații esențiale pentru destructurarea rețelelor criminale.

Aplicarea *Convenției* a fost suplimentată și de adoptarea unor protocoale suplimentare, care reglementează domenii conexe, cum ar fi *traficul de persoane* și *traficul ilicit de migranți*, recunoscute ca fiind două dintre cele mai profitabile activități ale grupărilor criminale organizate. Prin intermediul acestor protocoale, s-a impus statelor semnatare obligația de a dezvolta legislații naționale pentru prevenirea și combaterea acestor forme de criminalitate.

Eforturile Uniunii Europene în ceea ce privește adoptarea actelor normative pentru combaterea criminalității organizată a fost făcută progresiv, putând fi identificate trei etape distincte. Inițial, Uniunea europeană a emis recomandări adresate statelor europene, documente ce nu aveau o forță juridică obligatorie. Chiar dacă aceste acte nu constrânge au statele membre la vreo acțiune, acestea din urmă se angajau să adopte, fiecare în parte, norme care să conducă la unitatea de concepții privind multiplele noțiuni referitoare la criminalitate organizată.

- Rezoluția Consiliului 95/C 327/04 din 23 noiembrie 1995 privind protecția martorilor, în legătură cu lupta împotriva crimei organizate internațională;
- Rezoluția Consiliului din 20 decembrie 1996 referitoare la cooperarea cu justiția, în contextul luptei împotriva crimei organizate
- Comandarea Consiliului 1999 373 / 01 din 9 decembrie 1999 cu privire la cooperarea în lupta împotriva finanțării terorismului.

În etapa următoare, Uniunea Europeană a dezvoltat o serie de instrumente și politici pentru a combate criminalitatea organizată în spațiul comunitar. Pe de altă parte, în cadrul aceleiași orientări, s-a manifestat și deschiderea Uniunii Europene față de actele adoptate la nivel european de către Consiliul Europei. Astfel, s-a declarat sprijinul pentru o Convenție a Organizației Națiunilor Unite împotriva crimei organizate. [4]

În pofida recomandărilor Consiliului Uniunii Europene, nu s-au înregistrat progrese semnificative în lupta împotriva criminalității organizate și terorismului. În aceste condiții, a devenit prioritară o abordare comună din partea statelor membre. Această necesitate s-a justificat prin eterogenitatea conceptelor fundamentale din această sferă: „*criminalitate organizată*”, „*grup infracțional organizat*”, „*terorism*” etc. Temeiul juridic pentru adoptarea la nivelul Uniunii Europene a unor documente obligatorii pentru statele membre l-a constituit articolul K1 din Tratatul privind

Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht 1992). [5]

Pe baza articolului K1 și a articolului K3, Consiliul Uniunii Europene a adoptat o serie de acțiuni comune menite să creeze un sistem uniform pentru reprimarea infracțiunilor ce fac parte din domeniul criminalității organizate. Aceste acțiuni comune au impus statelor membre obligația de a incrimina în mod obligatoriu anumite tipuri de infracțiuni legate de criminalitatea organizată. Totodată, Consiliul Uniunii Europene a stabilit conceptele esențiale care trebuiau folosite, precum „*criminalitate organizată*", „*terorism*", „*trafic de persoane*", „*trafic de droguri*". De asemenea, au fost prevăzute modalități de cooperare între state pentru a asigura o combatere eficientă a criminalității organizate în toate formele sale.

Printre acțiunile comune adoptate de Consiliu putem enumera acțiunea comună 98/ 733/JAI din 21 decembrie 1998, adoptată de consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind incriminarea participării la organizație criminală în statele membre ale Uniunii Europene care cuprinde norme referitoare la elementele constitutive ale infracțiunilor de cămile tati organizată și la sancțiunile aplicabile aceste infracțiuni. Acțiunea comună cuprinde atât norme de drept material cat și norme de procedură, pentru prima oară realizându-se e o uniformizare de incriminare a unor infracțiuni specifice chinuiți organizate.

În vederea realizării scopului primordial al acțiuni comune, Consiliul a dorit să definească noțiunea de organizație criminală fiind „*o asociere structurată am mai mult de două persoane, stabilită în timp, care acționează concertat în vederea comiterii de infracțiuni pasibile de o pedeapsă privativă de libertate sau de aplicarea unei măsuri de siguranță privative de libertate de maximum patru ani sau de o pedeapsă mai severă, indiferent dacă aceste infracțiuni reprezintă un scop în sine sau mijloc de obținerea unor avantaje materiale și, după caz, de influențare ilegală a funcționării autorităților publice*"

Mai enumerăm acțiunea comună 96/610/JAI din 15 octombrie 1996, referitoare la crearea și menținerea unui registru al competențelor, cunoștințelor și expertizelor specializate în domeniul lui împotriva terorismului destinat să faciliteze cooperarea antiteroristă primit statele membre ale Uniunii Europene și Acțiunea comună 98/699/JAI din 3 decembrie 1998 privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea sau sechestrarea și confiscare a instrumentelor și a produselor infracțiunii.

A treia etapă, esențială în dezvoltarea reglementărilor juridice privind combaterea

criminalității organizate, începe odată cu semnarea „*Tratatului de la Amsterdam*”, care aduce modificări semnificative „*Tratatului privind Uniunea Europeană*”, tratatelor constitutive ale Comunității Europene, precum și altor acte conexe. Acest tratat, semnat la data de 2 octombrie 1997, a intrat în vigoare la 1 mai 1999. De la acel moment, Uniunea Europeană a dobândit competențe legislative în cadrul celui de-al treilea pilon, obținând astfel abilitatea de a emite „*acte juridice obligatorii*”, precum decizii și rezoluții. Deși „*Consiliul Uniunii Europene*” deținea capacitatea de a elabora „*convenții internaționale*”, statele membre au început să abandoneze treptat această metodă, orientându-se către alte instrumente juridice.

Prevederile „*Tratatului de la Amsterdam*” au fost dezvoltate ulterior prin „*Tratatul de la Nisa*”, adoptat în 2001, care a extins sfera „*acțiunilor comune*” ce urmau să fie adoptate de instituțiile Uniunii Europene. Aceste acțiuni erau menite să intensifice combaterea criminalității organizate la nivel european. De asemenea, „*Tratatul de la Nisa*” a introdus o nouă instituție importantă, „*Eurojust*”, având ca scop principal facilitarea și coordonarea cooperării judiciare între autoritățile naționale competente în investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor grave, inclusiv a celor de criminalitate organizată. Astfel, „*Eurojust*” a devenit un mecanism juridic crucial în crearea unui cadru unitar pentru combaterea eficientă a criminalității transfrontaliere în spațiul european.

Acțiunea comună numărul 98/733/JAI a produs efecte juridice până la data de 11 noiembrie 2008, data la care a fost abrogată prin decizia cadru a Consiliului 2008/841/JAI [6] privind lupta împotriva criminalității organizate, care, până în prezent, este cel mai important act adoptat la nivelul Uniunii Europene în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate.

Decizia-cadru 2008/841/JAI [6] privind lupta împotriva criminalității organizate definește „*organizația criminală*” ca „*o asociere structurată, stabilă de mai mult timp, de cel puțin trei persoane, care acționează de comun acord pentru a comite infracțiuni pasibile de o pedeapsă privativă de libertate sau de o măsură privativă de libertate cu un maxim de cel puțin patru ani sau cu o pedeapsă mai gravă, pentru a obține, direct sau indirect, beneficii financiare sau materiale*”.

Prin această decizie-cadru, Uniunea Europeană urmărește armonizarea definițiilor și sancțiunilor la nivelul statelor membre, facilitarea cooperării judiciare și polițienești și consolidarea rolului agențiilor precum Europol și Eurojust. Aceste

organisme facilitează schimbul de informații, coordonarea investigațiilor și oferă suport în cazurile transfrontaliere, contribuind la o abordare unitară în combaterea criminalității organizate.

În cadrul Deciziei-cadru a Consiliului din 2008, nu a fost introdusă o definiție explicită pentru *criminalitatea organizată*, ci s-a propus o definiție specifică pentru *grupul infracțional organizat*. Această definiție se limitează la descrierea colaborării dintre cel puțin două persoane implicate într-o activitate infracțională, fără a detalia structura, scopurile sau complexitatea rețelelor criminale. În acest sens, accentul a fost pus pe elementul de cooperare între indivizi în vederea comiterii de infracțiuni, fără a include alte trăsături caracteristice *criminalității organizate*, cum ar fi utilizarea violenței, influențarea instituțiilor politice sau economice, ori controlul teritorial. [6]

Se consideră relevant a semnala faptul că *Decizia-cadru* a fost adoptată la data de 24 octombrie 2008, ulterior semnării *Convenției de la Palermo* de către Uniunea Europeană. În această situație, din punct de vedere terminologic, ar fi trebuit să existe o concordanță între cele două instrumente juridice. Cu toate acestea, *Decizia-cadru* se limitează la obligarea statelor membre să incrimineze participarea la organizațiile criminale, în una sau ambele modalități prevăzute de aceasta, spre deosebire de *Convenția de la Palermo*, care enumeră exhaustiv infracțiunile ce intră în sfera criminalității organizate transfrontaliere, așa cum a fost arătat anterior. Comparând aceste două instrumente juridice, apare întrebarea firească dacă suntem în prezența unei simple necorelări sau dacă s-a urmărit instituirea unor modalități diferite de reglementare. [7]

Se poate concluziona că adevărata intenție a părților semnatare ale *Convenției internaționale* a fost aceea de a se asigura că în legislațiile penale naționale vor fi incriminate fapte precum participarea la grupuri infracționale organizate, spălarea banilor, obstrucționarea justiției și corupția, indiferent de regimul sancționator aplicabil. Aceste fapte urmează a fi subsumate *criminalității organizate transfrontaliere*, în măsura în care prezintă un caracter transnațional și implică un grup infracțional organizat. În concluzie, se poate afirma că *Convenția de la Palermo* circumscrie sfera *criminalității organizate transfrontaliere* printr-o enumerare exhaustivă a infracțiunilor, incluzând, de asemenea, acele „infracțiuni grave” menționate generic. [8]

Pe de altă parte, *Decizia-cadru* include în această sferă doar participarea la o

organizație criminală, în una dintre cele două modalități reglementate. Această concluzie este întărită și de prevederile art. 83, alin. (1) din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene*, care reglementează *criminalitatea organizată* ca un domeniu al *criminalității transnaționale*, alături de terorism, trafic de persoane, exploatarea sexuală a femeilor și copiilor, traficul internațional de droguri și armament, spălarea de bani, corupția, contrafacerea mijloacelor de plată și criminalitatea informatică.

Astfel, în accepțiunea legiuitorului european, *criminalitatea organizată* și participarea la o organizație criminală, așa cum sunt definite de *Decizia-cadru*, reprezintă domenii ale *criminalității transnaționale*, alături de alte domenii menționate anterior.

De mare importanță este stabilirea obligației pentru statele membre în ceea ce privește cuantumul pedepselor aplicabile în cazul infracțiunilor de criminalitate organizată. Pentru prima formă de infracțiune, pedeapsa maximă privativă de libertate, care trebuia prevăzută de legislațiile naționale, trebuia să fie de cel puțin doi ani, dar să nu depășească cinci ani. În ceea ce privește a doua formă de infracțiune, erau prevăzute două soluții alternative: fie ca infracțiunea să fie sancționată cu aceeași pedeapsă maximă privativă de libertate ca cea aplicabilă infracțiunii pentru care s-a încheiat acordul, fie ca termenul maxim al pedepsei să fie stabilit între doi și cinci ani.

Totodată, decizia-cadru prevede și posibilitatea ca legislațiile naționale să includă *„circumstanțe atenuante”*, în baza cărora pedepsele menționate ar putea fi reduse sau chiar înlăturate. Cu titlu de exemplu, sunt menționate următoarele circumstanțe atenuante: renunțarea la activitățile infracționale și furnizarea de informații autorităților administrative sau judiciare, informații pe care acestea nu le-ar fi putut obține în alt mod.

Obligația de incriminare a faptelor stabilită prin instrumentele juridice analizate, care avea ca scop armonizarea legislațiilor naționale pentru a facilita cooperarea judiciară în materie penală, pare afectată de inconsecvențele terminologice, cu consecințe semnificative în practică. De asemenea, trebuie subliniat faptul că anumite state părți semnatare ale *Convenției de la Palermo* au emis declarații interpretative sau au formulat rezerve prin care au modificat sau exclus aplicarea unor prevederi ale acestei convenții. În această privință, devine evident că, pe lângă necorelările terminologice dintre instrumentele juridice internaționale, europene și cele naționale, se poate vorbi și despre o aplicare neunitară a acestora, datorită

declarațiilor și rezervelor formulate. [9]

Deși există eforturi semnificative pentru a defini criminalitatea organizată, persistă provocări majore. Flexibilitatea și adaptabilitatea grupărilor criminale le permit să-și schimbe rapid structura și metodele pentru a evita detectarea. Lipsa unei definiții universale, acceptate de toate statele, complică cooperarea internațională, deoarece diferențele culturale, juridice și politice fac dificilă adoptarea unei definiții unice. Intersecția dintre criminalitatea organizată și terorism adaugă un nivel suplimentar de complexitate, unele grupări combinând activitățile teroriste cu cele criminale pentru finanțare. De asemenea, progresul tehnologic oferă noi instrumente pentru activități infracționale, precum hacking-ul, fraudele online și utilizarea criptomonedelor.

Organizații precum Interpol, Europol, ONU și Consiliul Europei joacă un rol crucial în colectarea și analizarea informațiilor, coordonarea operațiunilor, formarea și asistența tehnică oferită statelor care solicită sprijin, precum și în elaborarea politicilor și strategiilor de combatere a criminalității organizate. Aceste organizații facilitează investigațiile transfrontaliere și arestările simultane în mai multe jurisdicții, contribuind la o abordare globală a fenomenului.

Reglementările internaționale au influențat semnificativ legislațiile naționale, determinând statele să adopte legi care incriminează participarea la grupuri infracționale organizate, să întărească măsurile de confiscare a bunurilor provenite din infracțiuni, să îmbunătățească mecanismele de cooperare internațională și să introducă tehnici speciale de investigare, precum interceptările, supravegherea și infiltrarea. Acest proces de armonizare legislativă permite o colaborare mai eficientă între state și o reacție mai promptă la amenințările transnaționale.

Un exemplu remarcabil de cooperare europeană în domeniul combaterii criminalității organizate este „Operațiunea "Black Axe", care a implicat colaborarea între mai multe agenții de aplicare a legii din Uniunea Europeană, coordonate de Europol. Această operațiune a vizat o rețea criminală nigeriană denumită „Black Axe”, specializată în trafic de persoane, fraudă financiară și spălare de bani. Prin cooperarea între autoritățile din mai multe state membre, cum ar fi Italia, Germania, Belgia și Franța, s-au desfășurat simultan raiduri și investigații complexe, ceea ce a dus la arestarea a zeci de membri ai rețelei. Europol a jucat un rol central în schimbul de informații între statele implicate și în asigurarea unei coordonări eficiente între forțele

de ordine. Această operațiune a fost un exemplu clar de succes al colaborării judiciare și polițienești la nivel european, facilitând astfel combaterea eficientă a unei grupări de criminalitate organizată care opera la nivel transfrontalier.

Eurojust, ca mecanism de coordonare judiciară, a oferit sprijin legal, facilitând emiterea mandatelor de arestare și cererilor de asistență judiciară reciprocă între statele participante. Acest tip de cooperare demonstrează eficacitatea instrumentelor europene în combaterea criminalității organizate și importanța cooperării internaționale pentru destructurarea rețelelor infracționale.

Un exemplu notabil de cooperare între România și Republica Moldova în domeniul combaterii criminalității organizate este „*Operațiunea Tomis*", desfășurată în 2019, care a vizat destructurarea unei rețele de trafic de persoane și proxenetism. Această rețea era activă atât pe teritoriul României, cât și în Republica Moldova, și se ocupa de recrutarea, transportul și exploatarea sexuală a femeilor în diverse țări europene.

Operațiunea a fost rezultatul unei cooperări strânse între autoritățile române, în special **DIICOT** (Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism), și autoritățile moldovene, care au acționat împreună pentru a coordona investigațiile și acțiunile de represiune. Suportul Europol și Eurojust a fost esențial în facilitarea schimbului de informații și în asigurarea unei coordonări eficiente între cele două țări.

Această operațiune a dus la arestarea mai multor membri ai rețelei, atât în România, cât și în Republica Moldova, și la salvarea unor victime care erau exploatate în țări precum Germania, Austria și Italia. Colaborarea a implicat investigații complexe, inclusiv urmărirea suspecților, interceptarea comunicațiilor și percheziții simultane în ambele state.

Combaterea eficientă a criminalității organizate necesită o cooperare interinstituțională, implicând poliția, procuratura, serviciile de informații și agențiile financiare. Implicarea sectorului privat, în special a băncilor și a instituțiilor financiare, este esențială pentru detectarea tranzacțiilor suspecte și prevenirea spălării banilor. Conștientizarea publicului prin campanii de informare poate reduce vulnerabilitatea populației la activitățile criminale, precum fraudele online. Educația și cercetarea în domeniu contribuie la o mai bună înțelegere a fenomenului și la dezvoltarea unor

strategii eficiente de combatere.

Noțiunea de criminalitate organizată în reglementările normative internaționale a evoluat semnificativ în ultimele decenii. De la încercări inițiale de a defini și combate fenomenul, s-a ajuns la o rețea complexă de convenții, acorduri și organizații dedicate acestui scop. Cu toate acestea, provocările persistă, iar grupările infracționale continuă să se adapteze și să exploateze lacunele legislative și tehnologice. Succesul în combaterea criminalității organizate depinde de angajamentul statelor de a coopera, de a armoniza legislațiile naționale și de a adopta abordări inovatoare și multidisciplinare. Doar printr-un efort concertat la nivel global se poate spera la reducerea impactului negativ pe care criminalitatea organizată îl are asupra societății.

Criminalitatea organizată se evidențiază ca o problemă juridică complexă, fiind perpetuată de interconectivitatea globală și progresele tehnologice, ceea ce complică considerabil eforturile de combatere și reglementare internațională.

Deși au fost instituite instrumente juridice internaționale, precum *Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate* și *Decizia-cadru 2008/841/JAI* a Consiliului Uniunii Europene, aplicarea unitară a acestor norme rămâne o provocare. Principala dificultate rezidă în absența unei definiții universal acceptate a noțiunii de *criminalitate organizată*, ceea ce complică procesul de armonizare legislativă la nivel național și afectează eficiența cooperării internaționale.

Cu toate că instrumentele juridice menționate au creat un cadru solid pentru incriminarea activităților grupărilor infracționale organizate, inconsecvențele terminologice și formularea de rezerve de către anumite state semnatare ale *Convenției de la Palermo* au generat incertitudini în aplicarea uniformă a acestor norme. În plus, flexibilitatea și capacitatea rapidă de adaptare a grupărilor infracționale, împreună cu progresele tehnologice, au permis acestor organizații să își modifice structura și metodele pentru a evita detectarea și sancționarea penală.

Un alt aspect important este interdependența dintre *criminalitatea organizată* și alte forme de criminalitate transnațională, precum *terorismul*, *traficul de persoane* și *spălarea de bani*. Eficiența combaterii acestor fenomene depinde în mod direct de cooperarea între agențiile de aplicare a legii din diferite jurisdicții, facilitarea schimbului de informații și coordonarea investigațiilor, rol esențial jucat de instituții precum *Europol* și *Eurojust*. Cu toate acestea, pentru a răspunde în mod eficient provocărilor actuale, statele trebuie să continue să își întărească colaborarea

internațională și să adopte abordări juridice inovatoare și multidisciplinare.

În concluzie, succesul în combaterea *criminalității organizate* depinde de angajamentul continuu al statelor de a armoniza legislațiile naționale, de a îmbunătăți mecanismele de cooperare internațională și de a adapta cadrul juridic existent la noile provocări generate de dezvoltările tehnologice și transformările fenomenului infracțional transnațional.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Grupul Ad-hoc pentru Crima Organizată, Raport cu privire la situaţia crimei organi- zate prezentat Consiliului Europei, 1993.*.

2. *Legea nr. 565/2002 pentru ratificarea Convenției O.N.U. împotriva criminalității transnaționale.*

3. "www.unodc.org," 29 09 2003. [Online]. Available: https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf. [Accessed 22.09.2024].

4. *Poziția comună 1999 / 235 / JAI din 29 martie – 99, definită de consiliu pe baza articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind propunerea de convenția a organizației națiunilor unite împotriva crimei organizate.*

5. "Tratat privind Uniunea Europeană," 29 7 1992. [Online]. Available: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:11992M/TXT. [Accessed 5.09.2024].

6. "Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind lupta împotriva crimei organizate nr. 2008/841/JAI," *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene,* pp. 42-45, 2008.

7. L. C. Kövesi, *Combaterea crimei organizate prin dispoziţii de drept penal (Teză de doc- torat),* Timişoara, 2011.